

Schoolplan ouderversie 2019-2023

Naam school	W.A. van Lieflandschool
Afdeling	SO en VSO
Adres	Paterswoldseweg 131 Radiumstraat 2A
Postcode plaats	9727BE Groningen 9743SP Groningen
Telefoonnummer	050 3210488 050 3210489
Emailadres	s.m.nijman@o2g2.nl w.voorneveld@o2g2.nl

Vaststelling

Het schoolplan is vastgesteld in de vergadering van het schoolteam d.d. 17 oktober 2019

Directeur:

De MR heeft instemming verleend met het schoolplan d.d. 17 oktober 2019

Voorzitter van de MR:

Het schoolplan is vastgesteld door het bestuur van de school d.d. 17 oktober 2019

Voorzitter van het bestuur van Openbaar Onderwijs Groningen:

Inhoud

Vaststelling	1
Inleiding.....	3
Totstandkoming	3
Samenhang met andere documenten.....	3
1. Uitgangspunten van het Openbaar Onderwijs Groningen (O2G).....	4
2. De opdracht van onze school	4
2.1. Inleiding.....	4
2.2. Onze missie en visie	5
2.3. Analyse.....	6
2.4. Algemeen doel voor 2019-2023	6
2.5. Doelen.....	8
3. Onderwijskundig beleid.....	16
3.1. Inleiding.....	16
3.2. Onze doelen in relatie tot de wettelijke opdracht van het onderwijs	16
3.2.1. Doorlopende leerlijn.	16
3.2.3. Burgerschapsonderwijs	17
3.2.4. Ontwikkeling in beeld.....	17
3.2.5. Onderwijstijd	17
3.2.6. Anderstaligen en leerlingen met Taalachterstand	17
3.2.8. Leerling volgsysteem en toetsing	18
3.3. Kerndoelen.	18
3.4. Zicht op ontwikkeling en begeleiding.....	18
3.5. Veiligheid	18
3.7. Pedagogisch klimaat en didactisch handelen	19
4. Personeelsbeleid	21
4.1. Inleiding.....	21
4.1.2. Taakbeleid	21
4.1.3. Formatie.....	21
4.1.4. Scholing.....	21
4.1.5. Begeleiding nieuwe leerkrachten.....	22
4.1.6. Gesprekkencyclus:.....	22
5. Kwaliteitszorg	23
5.1. Inleiding.....	23
5.2.2. Resultaten van onderzoek.....	23
5.4. Hoe we ons verantwoorden over de onderwijskwaliteit	23
5.5. Met wie we samenwerken	23

Inleiding

Op verzoek van de Medezeggenschapsraad van de School hebben we een vereenvoudigde versie van het schoolplan voor de schoolplanperiode 2019-2023 gemaakt. In deze versie wordt zonder alle vaktermen in begrijpelijke taal uitgelegd wat de school wil bereiken met het onderwijs en hoe we dat dagelijks vorm gaan geven. We hopen hiermee de leesbaarheid van dit schoolplan te vergroten. Deze versie zullen we op de websites van de school plaatsen. De complete versie van het schoolplan is op te vragen via de administratie van de school: administratie@vanliefland.o2g2.nl

In hoofdstuk 1 geven we kort aan wat ons bestuur - Openbaar Onderwijs Groningen (O2G) - voor deze schoolplan periode belangrijk vindt.

Hoofdstuk 2 gaat over het onderwijs op onze school: de sterke en de zwakke kanten.

In hoofdstuk 3 beschrijven aan welke doelen de school gaat werken.

In hoofdstuk 4 geven we kort aan welke dingen we belangrijk vinden met betrekking tot het personeelsbeleid.

In hoofdstuk 5 geven we aan welke resultaten we behalen met ons onderwijs.

Totstandkoming

Om dit schoolplan te kunnen schrijven maken we gebruik van een aantal documenten waaronder de analyse van schoolverlaters en de opbrengsten van het onderwijs. Ook evalueren we jaarlijks de jaarplannen.

De W.A. van Lieflandschool werkt nauw samen met de Bekenkampschool (speciaal basisonderwijs) de PJF Mytyschool en de Groninger buitenschool. Samen vormen zij het Specialistisch Onderwijs Instituut. (SOI) De 4 scholen hebben elk afzonderlijke directies onder aansturing van 1 algemeen directeur. Vanuit het SOI wordt ook centraal beleid gemaakt, zodat de 4 scholen gebruik kunnen maken van elkaars kennis.

Het schoolteam van de W.A. van Lieflandschool stelt zich onder leiding van de directie verantwoordelijk voor de uitvoering van dit schoolplan in de komende vier jaar.

Het bestuur en de MR geven hun goedkeuring aan dit schoolplan door middel van de akkoordverklaring op bladzijde 1.

Samenhang met andere documenten

De schoolgidsen in de periode 2019-2023 worden geschreven op basis van de inhoud van het schoolplan. We noemen hierbij bijv. de schoolgids en het schoolondersteuningsplan. (SOP) Deze kunt u inzien op de websites van de school.

1. Uitgangspunten van het Openbaar Onderwijs Groningen (O2G)

Openbaar Onderwijs Groningen (O2G) heeft voor de komende schoolplanperiode van 2019 – 2023 uitgangspunten vastgesteld.

Deze uitgangspunten staan beschreven in het Strategisch Plan. Ons schoolplan is mede gebaseerd op het strategisch beleidsplan van O2G. Hierin staat onder meer dat O2G het heel belangrijk vindt dat alle leerlingen goed leren omgaan met computers en andere digitale middelen, zodat ze in hun latere werk- en woonsituaties deze kennis kunnen toepassen. Ook vindt O2G het heel belangrijk dat leerlingen in staat worden gesteld om zich gedurende hun hele schoolloopbaan kunnen blijven ontwikkelen. Daarvoor moeten basisscholen goed weten welke kennis en vaardigheden hun leerlingen moeten beheersen om zonder probleem op de school voor voortgezet onderwijs succes te hebben. We noemen dit een doorgaande leerlijn. Ook wil het bestuur bevorderen dat de medewerkers van de scholen en leerlingen actief meebeslissen over de inhoud van het onderwijs en de organisatie ervan.

Het volledige strategisch plan is te vinden op de website van Openbaar Onderwijs Groningen www.openbaaronderwijsgroningen.nl

De Gemeenschappelijke Medezeggenschaps Raad (GMR) heeft instemming verleend aan dit strategisch plan voor de periode 2019-2023. In de GMR zitten vertegenwoordigers van de MR-en van alle scholen van ons bestuur. De SO scholen worden ook vertegenwoordigd in de GMR.

2. De opdracht van onze school

2.1. Inleiding

In dit hoofdstuk geven we aan vanuit welke opvattingen ons onderwijs verzorgd wordt. Deze opvattingen komen tot uiting in de visie van de verschillende schoolteams van onze school. Ook zijn de uitgangspunten van het strategisch plan van O2G meegenomen. Daarnaast is een analyse van onze school uitgevoerd. Dat heeft geleid tot een aantal sterke en zwakke kanten van onze school. Dit hebben we beschreven in kansen en bedreigingen.

Wij bieden onderwijs aan zeer moeilijk lerende leerlingen. De leeftijd van de leerlingen varieert van 4 tot en met 20 jaar. We bieden profiel 1 tot en met 4 aan (gebaseerd op het doelgroepenmodel van LESCO¹):²

- Profiel 1: De leerlingen met profiel 1 worden na de SO periode geplaatst in een VSO groep op de locatie Paterswoldseweg. Na het verlaten van de VSO stromen ze uit naar een vorm van *belevingsgerichte dagbesteding*
- Profiel 2: De leerlingen met profiel 2 worden na de SO periode geplaatst in een VSO groep op de locatie Paterswoldseweg. Na het verlaten van de VSO stromen ze uit naar een vorm van *activerende dagbesteding*
- Profiel 3: De leerlingen met profiel 3 worden na de SO periode geplaatst in een VSO brugklas op de locatie Radiumstraat. Bij het verlaten van de VSO stromen ze uit naar een vorm van *arbeidsmatige dagbesteding met doorgroeimogelijkheden naar beschut werk*
- Profiel 4: Leerlingen een harmonisch profiel 4 kunnen tussentijds opstromen naar het SBO/ regulier basisonderwijs al dan niet met ambulante begeleiding. Op 12-jarige leeftijd stromen deze leerlingen uit naar het Praktijkonderwijs. Is het profiel disharmonisch, dan wordt de leerling na de SO periode geplaatst in een VSO brugklas op de locatie Radiumstraat. Na het verlaten van de VSO stromen ze uit naar een vorm van *(beschutte) arbeid*

¹ Zie voor meer informatie over het doelgroepenmodel, de achtergronden en de werkwijze op de site van LESCO; www.lecso.nl.

² Uitgebreide profielbeschrijvingen zijn in te zien op de website van de school: SO afdeling: www.wavanlieflandschool.nl VSO afdeling: www.vso-wavanlieflandschool.nl

2.2. Onze missie en visie

SO:

Eén van de belangrijke kenmerken van de afdeling SO is de methodische werkwijze t.a.v. de cognitieve vakken. (rekenen en taal) Dit heeft er mede toe geleid dat het leren lezen voor de meerderheid van de leerlingen bereikbaar is geworden. Deze sterke methodische aanpak is verwoord zowel in onze missie als in onze visie. De leerlingen krijgen onderwijs aangeboden dat past bij hun ontwikkelingsniveau. Hierbij wordt rekening gehouden met hun individuele mogelijkheden en beperkingen.

De opdracht waar de afdeling SO voor staat is te zorgen voor een optimale, brede ontwikkeling van iedere leerling waarbij de leerling een zo breed mogelijk onderwijsaanbod krijgt. Een brede ontwikkeling houdt ook in dat het onderwijs moet opleiden tot een zo groot mogelijke mate van zelfstandigheid. Dit is tevens verwoord in de missie en visie van de school.

De visie

De leerlingen krijgen een methodisch, systematisch onderwijsaanbod waarin hoge onderwijsopbrengsten, een actieve rol van de leerling en een zo groot mogelijke zelfstandigheid centraal staan. Door middel van een aanbod van burgerschap en cultuureducatie activeren wij leerlingen tot deelname aan de wereld om hen heen.

De missie:

Het aanbieden aan de leerlingen van een breed onderwijsaanbod in een pedagogisch didactische leeromgeving die aansluit bij hun ontwikkelingsperspectief.

Het motto "Wij werken aan ontwikkeling"

VSO:

Het onderwijsprogramma op de vso afdeling van de W.A. van Lieflandschool richt zich op de uitstroom naar arbeid of dagbesteding. Om recht te doen aan verschillen tussen leerlingen, delen we leerlingen in in de verschillende profielen van de school. Voor ieder profiel is vastgelegd welke vakken er worden gegeven en wat leerlingen moeten kennen en kunnen op het moment dat ze van school gaan.

Eén van de belangrijke kenmerken van ons onderwijs is de toeleiding naar het latere wonen, werken en recreëren. Door middel van onderwijs binnen en buiten de school (stages, en arbeidstraining) wordt gestreefd naar een zo volwaardig mogelijke deelname aan de samenleving en een zinvolle besteding van de vrije tijd.

De missie

Het leren van onze leerlingen binnen en buiten de school brengen wij - samen met de leerling – met elkaar in verbinding.

De visie

Wij zien het als onze taak om de VSO leerlingen voor te bereiden op een respectvolle deelname aan de maatschappij, waarbij wonen, werken, vrije tijd en wereldburgerschap de domeinen zijn waarin leerlingen een onderwijsaanbod krijgen. Hiermee willen wij dat onze leerlingen een zo groot mogelijke zelfredzaamheid bereiken.

Het motto: "Wij werken aan werk"

2.3. Analyse

De school heeft voor de komende periode onderzocht wat haar sterke kanten zijn, maar ook de ontwikkelpunten. Dit hebben we verwerkt in de doelen voor de komende schoolplanperiode.

2.4. Algemeen doel voor 2019-2023

Met dit plan willen we de onderwijskwaliteit en de kennis van medewerkers verbeteren.

Onze school is een speciaal onderwijs school. Op deze manier kunnen we ondersteuning blijven bieden aan alle leerlingen bij ons op school.

De scholing van onze medewerkers is gericht op vergroten van kennis over het lesgeven aan leerlingen met een verstandelijke beperking. Zij kunnen hierbij inspelen op onze steeds veranderende maatschappij. Denk hierbij bijvoorbeeld op de toestroom van steeds meer niet Nederlands sprekende leerlingen vanuit landen waar oorlog heerst.

Alle medewerkers van de van Lieflandschool hebben een actieve rol in alle veranderingen en zorgen ervoor dat ze zich steeds blijven scholen. De school stelt hiervoor een scholingsplan op. We wisselen kennis uit binnen het SOi en we leren van elkaar. We maken samen SOi beleid en natuurlijk ook beleid speciaal gericht op onze eigen school. We kunnen de resultaten van leerlingen binnen het SOi met elkaar vergelijken en analyseren.

Scholen, samenwerkingsverbanden, gemeente, partners en ouders zien ons als hét expertisecentrum voor onderwijs aan kinderen met een verstandelijke beperking. Dit blijkt uit gesprekken en tevredenheidsonderzoeken.

We werken aan een professioneel en fijn pedagogisch klimaat waarin zowel leerlingen als medewerkers zich prettig voelen. Hierdoor kunnen leerlingen zich zo goed mogelijk ontwikkelen.

We zoeken en benutten mogelijkheden en kansen om regie van leerlingen te vergroten. In 2023 (einde van deze schoolplanperiode):

Hebben de leerlingen geleerd regie te nemen en weten ze wat ze kunnen en willen. Het portfolio speelt hierbij een belangrijke rol. Ook hebben ze een goede keuze gemaakt voor hun vervolgplek in de dagbesteding of een baan bij een bedrijf. Bij deze keuze hebben de leerlingen uiteraard ondersteuning nodig van hun ouders en van de medewerkers van de school.

We werken goed samen met partners van de school aan de verbetering van ons onderwijs. Hiermee willen we betere kansen voor onze leerlingen scheppen. De samenwerking met Philadelphia (dagbesteding) is een mooi voorbeeld. Leerlingen die nog niet klaar zijn voor een betaalde baan stromen eerst uit naar arbeidsmatige dagbesteding. Bij Philadelphia hebben leerlingen de kans om in de toekomst door te groeien naar beschut werk via een leer- werkttraject.

We willen leerlingen leren om na te denken over hun eigen plek in de wereld. Zij leren zich te uiten en vergroten hun woordenschat. Ook hebben zij een onderzoekende houding en kunnen ze nadenken over hun eigen manier van werken. Deze vaardigheden zijn heel belangrijk om deel uit te kunnen maken van de maatschappij. Ouders worden nadrukkelijk betrokken bij alle ontwikkelingen rondom kind.

Om alles uit een leerling te halen wat erin zit, gaan we een vorm van actief leren verwerken in ons onderwijsprogramma. Aan het einde van de schoolplanperiode:

Zijn de leerlingen digitaal geletterd. Worden computers en tablets bij een groot deel van de lessen ingezet. Hebben leerlingen een steeds grotere inspraak over wat ze willen en kunnen leren en is dit zichtbaar in hun portfolio. Taken en gedrag worden zichtbaar gemaakt in stappenplannen met behulp van picto's. Dit noemen we visualisering. Doordat we taken en gedrag visualiseren in stappenplannen, kunnen leerlingen zelfstandiger werken.

2.5. Doelen³

Specifieke doelen van de V(SO) W.A. van Lieflandschool

Concrete ambities en doelstellingen W.A. van Lieflandschool SO afdeling				
	19/20	20/21	21/22	22/23
<p><i>Doel:</i> Komen tot een bewezen effectief aanbod van (mondeline) taal voor elke leerling, inclusief de NT2 leerlingen.</p> <p><i>Werkwijze:</i> Er komt een teamscholing voor medewerkers met leerlinggebonden taken: "Met woorden in de weer" Dit vormt de basis voor een systematische aanpak van het mondelinge taalonderwijs.</p> <p>Er wordt een speciaal opgeleide taalcoördinator benoemd.</p>	X	X	X	X
<p><i>Doel:</i> Digitale Geletterdheid krijgt een vaste plek in het onderwijsaanbod, als integraal én vanzelfsprekend onderdeel van het hele onderwijs. We willen ICT in zoveel mogelijk andere vakken toepassen.</p> <p><i>Werkwijze:</i> Om dit te bereiken gebruiken we (net als het regulier PO van O2G) de competenties zoals omschreven in het voorstel voor het leergebied Digitale Geletterdheid en (digitaal) burgerschap van het landelijke project Curriculum.nu. Hierin staan niet alleen de competenties waaraan gewerkt moet worden omschreven maar is tevens de samenhang en overlap met andere vakgebieden in kaart gebracht.</p> <p>Leerkrachten van alle SOI scholen werken samen in de bovenschoolse werkgroep digitale geletterdheid.</p>	X	X	X	X
<p><i>Doel:</i> Vergroten van de zelfredzaamheid en zelfstandigheid van leerlingen door middel van het visualiseren van taken en gedrag.</p> <p><i>Werkwijze:</i> Er wordt een werkgroep visualisering opgericht die bovenstaande concreet gaat uitwerken.</p>	X	X	X	X
<p><i>Doel:</i> het ontwikkelen van een actieve leerhouding bij de leerlingen, waarbij het nemen van initiatieven van leerlingen en het nadenken over de eigen werkzaamheden voorop staan. Er is een directe koppeling tussen zelfstandigheid van leerlingen en visualisering van taken en gedrag. Eigenaarschap van leerlingen met betrekking tot hun leerproces wordt hierdoor vergroot.</p> <p><i>Werkwijze:</i> Speerpunt bij bespreking fliitsbezoeken en de vaardigheidsmeter. (VHM).</p>	X	X	X	X
<p><i>Doel:</i> Leerlingen krijgen inzicht in hun eigen talenten en kunnen hierover rapporteren in hun eigen portfolio: "Bordfolio"</p> <p><i>Werkwijze:</i> Vanuit een pilot in twee groepen worden keuzes gemaakt voor welke SO leerlingen en op welke wijze het Bordfolio gebruikt gaat worden.</p>	X	X	X	X
<p><i>Doel:</i> keuzes maken die leiden tot een heldere leerlijn met een bijpassend thematisch onderwijsaanbod voor burgerschap. Het onderdeel burgerschap maakt ook deel uit van het cultuuraanbod van de school.</p> <p>De ouders worden betrokken.</p> <p><i>Werkwijze:</i> In de thema's komen de doelen met betrekking tot burgerschap nadrukkelijk aan de orde.</p> <p>Elk jaar neemt de school deel aan de week van het pesten, waar dit onderdeel extra aandacht krijgt.</p>	X			
	X	X	X	X

³ Voor uitgebreidere informatie over alle doelen verwijzen we naar de Kwaliteitscyclus

<p><i>Doel:</i> Beleid met betrekking tot gezonde school uitbreiden naar het behalen van het certificaat “Welzijn” Verlengen van het certificaat “Voeding”</p> <p><i>Werkwijze:</i> er wordt onderzocht hoe we het welzijn van kinderen en medewerkers kunnen bevorderen. Hierop wordt beleid geformuleerd.</p> <p><i>Doel:</i> De gezamenlijke verantwoordelijkheid van de aankleding en onderhoud van het gebouw vergroten.</p> <p><i>Werkwijze:</i> Er komt een werkgroep die gaat inventariseren welke wensen er zijn ten aanzien van dit gebouw. Tevens gaan we via taakbeleid collega’s aanwijzen die de supervisie krijgen over een bepaald gedeelte, waardoor de uitstraling en de hygiëne van het gebouw moet verbeteren.</p>	X	X	X	X
<p><i>Doel:</i> Verbeteren van het aanbod van muziekonderwijs en cultuuronderwijs.</p> <p><i>Werkwijze:</i> De opgeleide muziekdocenten verzorgen workshops en informatieve bijeenkomsten voor het team. De ICC coördinator vertaalt het beleidsstuk cultuureducatie naar de werkvloer. De werkgroep CKV en de kunstvakdocenten hebben hierbij een centrale rol.</p>	X	X	X	X
<p><i>Doel:</i> Verbeteren NT2 aanbod voor leerlingen met een niet Nederlandse moedertaal</p> <p><i>Werkwijze:</i> Dit wordt nadrukkelijk meegenomen in de bovenschoolse werkgroep (mondelinge) taal.</p>	X	X	X	X
<p><i>Doel:</i> Door ontwikkelen van de kwaliteit van het onderwijs door verdere invoering van het doelgroepenmodel.</p> <p><i>Werkwijze:</i> De afdeling volgt hiermee het landelijk beleid. Er komt 1 OPP voor alle SOI scholen gebaseerd op het doelgroepenmodel van LECSO</p>	X			
<p><i>Doel:</i> Muziektherapie wordt opgenomen in het (therapie) aanbod.</p> <p><i>Werkwijze:</i> Via de CVB wordt besloten of leerlingen hiervoor in aanmerking komen. Het therapie aanbod wordt opgenomen in het OPP van de leerling.</p>	X			
<p><i>Doel:</i> vergroten ouderbetrokkenheid: In het afgelopen jaar hebben we een ouderenquête gehouden. Hieruit bleek dat ouders graag meer betrokken willen worden bij de school.</p> <p><i>Werkwijze:</i> We gaan koffie ochtenden, en inloopmiddagen organiseren, waarbij we de ouders uitnodigen in de klas. Ook wordt elk thema afgesloten met een leuke activiteit waarbij ook de ouders van harte welkom zijn. Verder willen we graag een gezamenlijke kook workshop door en voor ouders organiseren.</p> <p>Om ouders beter te informeren willen we een Infomarkt tijdens de ouderavond organiseren. Ook kunnen we ouders informeren met behulp van de schoolapp. (beide locaties) We proberen ouders te helpen om de schoolapp meer te gebruiken.</p>	X	X	X	X
<p><i>Doel:</i> Verbeteren van de communicatieve mogelijkheden van de leerlingen dmv ondersteuning van de leerkrachten met behulp van scholing in het gebruik van gebaren.</p> <p><i>Werkwijze:</i> Schooljaar 2019 2020 en indien nodig (nieuwe collega’s en als opfrisser) de komende jaren. De logopedisten sturen dit aan.</p>	X	X	X	X
<p><i>Doel:</i> Gerichter advies te kunnen geven en ondersteunen van het schrijfonderwijs.</p> <p><i>Werkwijze:</i> Komende jaren onderzoeken of screening van 6-8 jarigen met de Writic (test om schrijvoorwaarden te meten) een bijdrage kan leveren aan het schrijfonderwijs. Beide fysiotherapeuten zijn geschoold in het afnemen van de Writic.</p>	X	X	X	X

Concrete ambities en doelstellingen W.A. van Lieflandschool VSO locaties Paterswoldseweg en Radiumstraat				
	19/20	20/21	21/22	22/23
<p>Doel: Komen tot een bewezen effectief aanbod van (mondelijke) taal voor elke leerling, inclusief de NT2 leerlingen. Locatie Paterswoldseweg: Er komt een teamscholing voor medewerkers met leerlinggebonden taken: "Met woorden in de weer" Dit vormt de basis voor een systematische aanpak van het mondelinge taalonderwijs. Er wordt een speciaal opgeleide taalcoördinator benoemd.</p>	X	X	X	X
<p><i>Doel:</i> Toewerken naar een vaste plek van Digitale Geletterdheid in het onderwijsaanbod, als integraal én vanzelfsprekend onderdeel van het hele onderwijs. We willen ICT in zoveel mogelijk andere vakken toepassen. <i>Werkwijze:</i> Om dit te bereiken gebruiken we (net als het regulier PO van O2G) de competenties zoals omschreven in het voorstel voor het leergebied Digitale Geletterdheid en (digitaal) burgerschap van het landelijke project Curriculum.nu. Hierin staan niet alleen de competenties waaraan gewerkt moet worden omschreven maar is tevens de samenhang en overlap met andere vakgebieden in kaart gebracht. Leerkrachten van alle SOI scholen werken samen in de bovenschoolse werkgroep digitale geletterdheid. NB Radiumstraat: Belangrijk hierbij is de verbinding met de maatschappij en bedrijven Specifieke aandacht voor de competenties van de leerkracht/ begeleider, bv door intervisie</p>	X	X	X	X
<p><i>Paterswoldseweg: Doel:</i> Vergroten van de zelfredzaamheid en zelfstandigheid van leerlingen door middel van het visualiseren van taken en gedrag. <i>Werkwijze:</i> Er wordt een werkgroep visualisering opgericht die bovenstaande concreet gaat uitwerken.</p>	X	X	X	X
<p><i>Doel:</i> het ontwikkelen van een actieve leerhouding bij de leerlingen, waarbij het nemen van initiatieven van leerlingen en het nadenken over de eigen werkzaamheden voorop staan. Eigenaarschap van leerlingen met betrekking tot hun leerproces wordt hierdoor vergroot. <i>Doel:</i> De implementatie van het werken met Zedemo voor de VSO leerlingen op de locatie Paterswoldseweg is een extra aanvulling op het vergroten van genoemde actieve houding van de leerling <i>Werkwijze:</i> Speerpunt bij bespreking flitsbezoeken en VHM. Er is een directe koppeling tussen zelfstandigheid van leerlingen en visualisering van taken en gedrag. NB Radiumstraat: Koppeling school en AT/stage versterken en vergroten. Leerkrachten hebben hierin een actieve rol evenals het portfolio.</p>	X	X		
<p><i>Doel:</i> keuzes maken die leiden tot een heldere leerlijn met een bijpassend thematisch onderwijsaanbod voor burgerschap. Het onderdeel burgerschap maakt ook deel uit van het cultuuraanbod van de school. De ouders worden betrokken. De koppeling met het portfolio wordt hierbij gemaakt. <i>Werkwijze:</i> In de thema's komen de doelen met betrekking tot burgerschap nadrukkelijk aan de orde. Elk jaar neemt de school deel aan de week van het pesten, waar dit onderdeel extra aandacht krijgt.</p>	X	X	X	X

NB Radiumstraat: Daarnaast wordt er systematisch geobserveerd op sociaal-emotioneel gebied en dient er een duidelijk leidraad te zijn tav van handelen leerkrachten op het gebied van emotionele ontwikkeling en empathie zodat er gesignaleerd en preventief gewerkt kan worden Schooljaar 2019 2020 komen tot een keuze voor een goede systeemmethode te kunnen kiezen en deze in het volgende schooljaar implementeren.				
<i>Doel:</i> Beleid met betrekking tot gezonde school uitbreiden naar het behalen van het certificaat “Welzijn” Verlengen van het certificaat “Voeding” <i>Werkwijze:</i> er wordt onderzocht hoe we het welzijn van kinderen en medewerkers kunnen bevorderen. Hierop wordt beleid geformuleerd. <i>Doel:</i> De gezamenlijke verantwoordelijkheid van de aankleding en onderhoud van het gebouw vergroten. <i>Werkwijze:</i> Er komt een werkgroep die gaat inventariseren welke wensen er zijn ten aanzien van dit gebouw. Tevens gaan we via taakbeleid collega’s aanwijzen die de supervisie krijgen over een bepaald gedeelte, waardoor de uitstraling en de hygiëne van het gebouw moet verbeteren.	X	X	X	X
Radiumstraat: <i>Doel:</i> Beleid met betrekking tot gezonde school is terug te zien in het thema van burgerschap. <i>Werkwijze:</i> er wordt onderzocht hoe we het welzijn van kinderen en medewerkers kunnen bevorderen. Hierop wordt beleid geformuleerd. Er is een werkgroep facilitair die de hygiëne bewaakt.	X	X		
<i>Doel:</i> Verbeteren van het aanbod met betrekking van muziekonderwijs en cultuuronderwijs. <i>Werkwijze:</i> De opgeleide muziekdocenten verzorgen workshops en informatieve bijeenkomsten voor het team. De ICC coördinator vertaalt het beleidsstuk cultuureducatie naar de werkvloer. De werkgroep CKV en de kunstvakdocenten hebben hierbij een centrale rol.	X	X	X	X
<i>Doel:</i> Door ontwikkelen van de kwaliteit van het onderwijs door verdere implementatie van het doelgroepenmodel. <i>Werkwijze:</i> De afdeling volgt hiermee het landelijk beleid. Er komt 1 OPP voor alle SOI scholen gebaseerd op het doelgroepenmodel van LECSO	X			
<i>Doel:</i> Muziektherapie wordt opgenomen in het (therapie) aanbod. <i>Werkwijze:</i> Via de CVB wordt besloten of leerlingen hiervoor in aanmerking komen. Het therapie aanbod wordt opgenomen in het OPP van de leerling.	X			
<i>Paterswoldseweg: Doel:</i> vergroten ouderbetrokkenheid: In het afgelopen jaar hebben we een ouderenquête gehouden. Hieruit bleek dat ouders graag meer betrokken willen worden bij de school. <i>Werkwijze:</i> Daarom gaan we koffie ochtenden, en inloopmiddagen organiseren, waarbij we de ouders uitnodigen in de klas. Ook wordt elk thema afgesloten met een leuke activiteit waarbij ook de ouders van harte welkom zijn. Verder willen we graag een gezamenlijke kook workshop door en voor ouders organiseren. Om ouders beter te informeren willen we een Infomarkt tijdens de ouderavond organiseren. Ook kunnen we ouders informeren met behulp van de schoolapp. (beide locaties) We proberen ouders te helpen om de schoolapp meer te gebruiken	X	X	X	X
<i>Doel:</i> De W.A. van Lieflandschool gaat op de locatie Radiumstraat in de komende jaren delen van de Boris-aanpak invoeren voor leerlingen met het profiel 4. (Arbeid) Er wordt onderzocht of (onderdelen van) deze aanpak voor leerling met het profiel 3 ook gehanteerd kan worden.	X	X	X	X

<p><i>Werkwijze:</i> Met behulp van deze aanpak leren leerlingen zelfstandig werken en de werkzaamheden die behoren bij de bedrijven waar ze stage lopen. We noemen dit praktijkleren. Hierbij is er ook aandacht voor het ontwikkelen van de mondelinge taal. U kunt hierbij denken aan het aanleren van vaktaal, het verbeteren van de verstaanbaarheid of het leren vragen stellen als je iets niet weet.</p> <p>Eveneens zorgt het praktijkleren ervoor dat leerlingen worden begeleid bij het vinden en houden van een werkplek. Zelfstandig reizen is hierbij een speerpunt.</p>				
<p><i>Locatie Paterswoldseweg; Doel:</i> Verbeteren van de communicatieve mogelijkheden van de leerlingen dmv ondersteuning van de leerkrachten met behulp van scholing in het gebruik van gebaren.</p> <p><i>Werkwijze:</i> Schooljaar 2019-2020 en indien nodig (nieuwe collega's en als oprisser) de komende jaren. De logopedisten sturen dit aan.</p>	X	X	X	X
<p><i>Locatie Paterswoldseweg; Doel:</i> Gerichter advies te kunnen geven en ondersteunen van het schrijfonderwijs.</p> <p><i>Werkwijze:</i> Komende jaren onderzoeken of screening van 6-8 jarigen met de Writic (test om schrijfvoorwaarden te meten) een bijdrage kan leveren aan het schrijfonderwijs. Beide fysiotherapeuten zijn geschoold in het afnemen van de Writic.</p>	X	X	X	X

Gezamenlijke SOi doelen voor alle 4 SO scholen	
Ontwikkelingsperspectief plan (OPP)	Alle betrokken medewerkers kunnen eind schooljaar 2019-2020 werken met het nieuwe ontwikkelingsperspectiefplan. (OPP) Zo kunnen we ook resultaten tussen de verschillende scholen vergelijken. Alle 'oude' Opp's zijn eind schooljaar 2019-2020 vervangen door de nieuwe OPP's.
Leerlingenzorg	In schooljaar 2019-2020 gaan we op alle scholen inventariseren hoe ze hun zorg voor leerlingen vorm geven. Wat doen we hetzelfde en wat zijn de verschillen? Na dit schooljaar gaan we kijken hoe we van elkaar kunnen leren.
Meldcode	De school is verplicht om zorgen rondom kindermishandeling te melden. Hiervoor is een landelijke meld code ontwikkeld, zodat alle scholen in Nederland dit op dezelfde manier doen. In de periode tot 1 januari worden alle medewerkers geïnformeerd over de veranderingen in de meld code. De aandachtsfunctionarissen in de school hebben de taak om alle zorgen over kindermishandeling te inventariseren en te melden. Zij gaan hun collega's trainen om signalen van kindermishandeling te herkennen en actief te melden. Daarnaast zal er ook het komende jaar vanuit Openbaar Onderwijs Groningen scholing plaatsvinden. In deze scholing wordt aandacht besteed hoe je zorgen rondom leerlingen op een goede manier kan bespreken met leerlingen zelf, met collega's, ouders en eventueel hulpverleners.
Leerlingprofielen SOi-breed	In schooljaar 2019-2020 gaat het SOi de leerlingprofielen aanpassen, opnieuw vormgeven en uitgeven in een boekvorm. Dit boekje wordt verspreid over alle medewerkers. NB: Op de W.A. van Lieflandschool worden de profielen 1 t/m 4 aangeboden. (er zijn in totaal 7 profielen)
Vermindering van effectieve leertijd SOi-breed	Elke school heeft een verzuim coördinator aangesteld in schooljaar 2019 - 2020. We willen dat alle scholen het schoolverzuim van leerlingen op dezelfde manier gaan bijhouden in het leerlingvolgsysteem. (ParnasSys) Op deze manier kunnen we vergelijken of er verschillen zijn tussen de scholen. Daarnaast onderzoeken we waarom er meer of minder verzuim is op de verschillende scholen. Scholen kunnen leren van elkaar. Wat werkt om schooluitval te voorkomen en wat werkt niet. Uiteindelijk is het natuurlijk een heel belangrijk doel om schoolverzuim van leerlingen zoveel mogelijk te voorkomen. Hierover gaan de scholen afspraken maken. De verschillende Samenwerkingsverbanden spelen ook een rol bij het voorkomen van schoolverzuim, evenals de leerplichtambtenaren. Daarom gaan we contact zoeken met de Samenwerkingsverbanden (SWV) en met leerplichtambtenaren.

Maatwerktrajecten	Uitbreiden van het netwerk waarmee we maatwerktrajecten (onderwijs en zorg) kunnen opzetten. Denk hierbij bijvoorbeeld ook aan samenwerking met scholen voor praktijkonderwijs zoals het Heyerdahl College.
(Ortho)psychologisch	Alle scholen stelen zich ten doel om het (Ortho)pedagogisch (hoe ga je om met je leerlingen) - en didactisch handelen (hoe geef je les) te verbeteren. Medewerkers van de scholen denken hierbij actief mee. De scholen willen in de komende 4 jaar hun taal- en rekenonderwijs verbeteren. Er worden afspraken gemaakt. Alle leerkrachten worden hierover geïnformeerd. De directie en de IB-ers kijken een paar keer per jaar mee bij een les. Ze gaan daarna in gesprek met leerkrachten. Lesgeven is een vak en het is de moeite waard om altijd te kijken wat er nog beter kan.
ZIEN of CITO SEO SOi-breed	Voor veel leerlingen met een verstandelijke beperking is het moeilijk om hun gevoelens uit te spreken. Zij durven dit vaak niet, of kunnen een gevoel niet goed laten zien. Ook vinden ze het vaak lastig om op een goede manier met anderen om te gaan. Dit noemen we sociaal emotionele vaardigheden. Alle scholen hebben methodes om de leerlingen les te geven in deze sociaal emotionele vaardigheden. We willen ouders nadrukkelijk betrekken bij de sociaal emotionele ontwikkeling van hun kind. De W.A. van Lieflandschool gaat in schooljaar 2019-2020 een keuze maken over de invoering van een nieuwe methode. Er komen 2 methodes in aanmerking: Zien of de CITO SEO.
Scholing ICT SOi-breed	Alle leerkrachten van de SOi scholen gaan zich verder scholen op het gebied van ICT.
Personeelsbeleid	<ol style="list-style-type: none"> 1. De school voert Bardo in (2019-2020) In dit digitale systeem kunnen de gespreksverslagen en de persoonlijke ontwikkelingsplannen van de medewerkers worden geplaatst. Er hangen vele ondersteunende formulieren in Bardo, waarvan de medewerkers gebruik kunnen maken. Leerkrachten krijgen door middel van Bardo inzicht in hun eigen loopbaan. De directieleden worden geschoold in Bardo, zodat zij dit systeem kunnen introduceren bij hun teamleden. 2. Functiebouwwerk: Er komen in deze schoolplanperiode nieuwe taakbeschrijvingen voor klassenassistenten, administratief personeel en directieleden / teamleiders. Er komen 3 verschillende salarisschalen met hun eigen taakomschrijving. Op deze manier komen er meer doorgroeimogelijkheden voor deze medewerkers.
Kwaliteitscyclus SOi breed	<p>2019-2020:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. De kwaliteitsagenda wordt verder ingevuld en beleid wordt geëvalueerd 2. Er wordt SOi beleid geschreven, die de scholen verder school specifiek kunnen aanpassen voor taal rekenen en Ortho-didactisch handelen 3. Ieder school ontvangt een analyse over hun beleid met aanbevelingen van de kwaliteit coördinator 4. De dialoogkaarten naar aanleiding van het Strategisch Plan van Openbaar Onderwijs Groningen worden in het MT SOi besproken en verder uitgewerkt 5. De dialoogkaarten van de scholen worden verder uitgewerkt: 'De leerkracht neemt en krijgt verantwoordelijkheid', 'burgerschap', 'leerling participatie' en 'ouders zijn belangrijk' <p>2020-2021</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. De stelsel van de kwaliteitscyclus wordt geëvalueerd en zonodig bijgesteld 2. De kwaliteitsagenda wordt gevolgd 3. Bepaald wordt welke beleid SOi breed uitgewerkt moet worden 4. Ortho-didactisch handelen-team wordt opgericht 5. De dialoogkaart: de leerkracht krijgt en neemt verantwoordelijkheid is uitgewerkt <p>2021-2022</p>

	1. Het stelsel van de kwaliteitscyclus wordt geëvalueerd en zonodig bijgesteld 2. De kwaliteitsagenda wordt gevolgd 3. Bepaald wordt welke beleid SOi breed uitgewerkt moet worden en vervolgens school specifiek

NB: PLANNING OVER DE SCHOOLJAREN VOLGT.

Uitleg:

Burgerschap: houdt bijvoorbeeld in dat leerlingen weten hoe je respectvol met elkaar omgaat, hoe je verschillen tussen mensen accepteert, dat je nadenkt over wat je kan en niet kan en dat je voor je mening durft uit te komen. Ook leer je bijvoorbeeld bij burgerschap dat we in Nederland leven in een democratie en wat dat precies betekent. In het komende schooljaar worden er keuzes gemaakt die leiden tot een heldere leerlijn voor burgerschap. (schooljaar 2019 2020) Burgerschap wordt aangeboden door middel van thema's en komt terug in bijna alle vakken. De thema's zullen regelmatig terugkomen omdat onze leerlingen baat hebben bij veel herhaling. Ook worden er opnieuw keuzes gemaakt voor de methodes die de school hiervoor gebruikt. Het onderdeel burgerschap maakt ook onderdeel uit van het cultuuraanbod van de school. In de kunstvakken voelen onze leerlingen vaak eerder dat ze iets kunnen. Dat heeft een hele positieve invloed op hun zelfvertrouwen. Het vergroten van het zelfvertrouwen is een belangrijk onderdeel van burgerschap. Burgerschap is wezenlijk onderdeel van de dagelijkse gang van zaken in de school. De leerlingenraad in oprichting op de locatie Radiumstraat is een van de keuzes die de school maakt om actieve deelname aan de (school)maatschappij te bevorderen.

Uit bovenstaand verhaal wordt duidelijk dat alle leerlingen, medewerkers en ouders actief worden betrokken bij het onderdeel burgerschap.

Gezonde school: Onze school is een gezonde school. We hebben de certificaten bewegen en voeding behaald. Samen met de Stichting Special Heroes gaan we op zoek naar activiteiten op het gebied van vrijetijdsbesteding. Hierbij is heel veel mogelijk: hockey, voetbal, dans, atletiek, judo, free running en nog veel meer. Sport- en cultuuraanbieders organiseren clinics tijdens de gym lesuren. Een paar keer per jaar zijn er activiteiten waarin onze leerlingen kennis kunnen maken met een sport en vervolgens door kunnen stromen naar een sportvereniging. Het behalen van het certificaat welzijn heeft de komende periode de aandacht van de school.

Visualiseren: Er komen stappenplannen van alle praktische werkzaamheden in de school. U kunt hierbij denken aan een stappenplan voor het vouwen van was, het schoonmaken van een kast etc. Ook het gewenste gedrag gaan we in pictogrammen weergeven. Bijvoorbeeld: Wat ga je doen als je boos bent?

Samenwerking van Liefandschool, Cosis en Gemeentes: De W.A. van Liefandschool werkt intensief samen met zorgaanbieder Cosis en de gemeente Groningen. De gemeente Groningen betaalt voor de inzet van medewerkers van Cosis. (zorginstelling) Deze werkwijze willen we ook met andere gemeentes gaan opzetten. Het extra geld is bedoeld voor zorgtaken waar de school geen tijd voor kan maken. U kunt hierbij denken aan zindelijkheidstraining in het VSO of bij even een individueel taakje uitvoeren bij kinderen met forse concentratieproblemen.

Portfolio: De school heeft van sturing van leerlingen op hun eigen leerproces een speerpunt gemaakt. Dit wordt zichtbaar gemaakt voor leerlingen, hun ouders en de latere werkgevers in het portfolio. De W.A. van Liefandschool maakt gebruik van 2 verschillende portfolio's: 1) Bordfolio: voor de leerlingen met uitstroom naar belevingsgerichte en activerende of arbeidsmatige dagbesteding. Deze leerlingen hebben vanzelfsprekend veel meer ondersteuning nodig (locatie Paterswoldseweg). 2) InCtrl: voor leerlingen met uitstroom naar arbeidsmatige dagbesteding met doorgroeimogelijkheden en Arbeid (locatie Radiumstraat). Beide portfolio's zijn gericht op het kennismaken met eigen talenten en het ontwikkelen van digitale vaardigheden. Leerlingen krijgen inzicht in hun eigen talenten (persoonsvorming) en kunnen hierover rapporteren aan anderen. Het nadenken over de eigen arbeids- en werknemersvaardigheden is hierbij heel belangrijk. (zie ook burgerschap). Voor InCtrl geldt in het bijzonder dat gemeenten in de overgangsfase van school naar werk - na toestemming van de leerling - inzage kunnen krijgen in onderdelen van het portfolio. De

Dialogkaarten: Hierop zijn discussiepunten beschreven die in de onderwijsteams moeten worden besproken. De keuze van de discussiepunten vormen de hoofdlijnen van het strategisch plan van het bestuur. Bijvoorbeeld: leerkrachten nemen en krijgen meer verantwoordelijkheid. Een van de manieren die de school hiervoor kan inzetten is het werken met werkgroepen waarbij leerkrachten actief betrokken worden bij en meedenken over onderwijs(inhouden)

3. Onderwijskundig beleid

3.1. Inleiding

In de beschrijving van dit hoofdstuk wordt duidelijk gemaakt hoe de W.A. van Lieflandschool werkt aan goed onderwijs.

Voor de ontwikkeling van onze leerlingen is het belangrijk dat wij onder andere aandacht besteden aan:

- de leervakken
- de praktijkvakken (VSO)
- de actieve taak- werkhouding en het zelfstandig werken
- het actief meedenken van leerlingen over bijvoorbeeld de eigen werkzaamheden (portfolio)
- het samenwerken en samenleven met anderen
- sociaal-emotionele ontwikkeling.
- burgerschap en cultuuraanbod
- de zorg/verzorging van leerlingen

Vooraf bij de sociaal emotionele vaardigheden en de zorg/verzorging vinden wij heldere en duidelijke afspraken tussen de school en de ouders van groot belang.

Als motto geldt: “Wij werken aan ontwikkeling “ (SO) en vervolgens “Wij werken aan werk” (VSO)

Om te kunnen leren en ontwikkelen moeten leerlingen en medewerkers zich veilig voelen op school. Om een veilige basis voor leerlingen en medewerkers te garanderen is het noodzakelijk om met de leerlingen af te spreken hoe we met elkaar omgaan. De belangrijkste afspraken worden vastgelegd in de school - en de klassenregels. Deze regels zijn in te zien op school.

Om je te kunnen houden aan deze regels is het aanleren van een aantal vaardigheden van groot belang. We noemen er een paar.

- goede omgangsvormen
- respect voor anderen
- manieren om samen te werken
- je kunnen houden aan regels

3.2. Onze doelen in relatie tot de wettelijke opdracht van het onderwijs

In de rest van dit hoofdstuk wordt aangegeven op welke wijze wij invulling geven aan deze wettelijke eisen.

3.2.1. Doorlopende leerlijn.

Leerlingen moeten zich kunnen ontwikkelen. Dit is een belangrijke opdracht voor de school. Op onze school geven we hieraan als volgt vorm: Alle leerlingen hebben een Ontwikkelings Perspectief Plan (OPP). In het OPP wordt aangegeven in welk leerlingprofiel de leerling geplaatst wordt. Bij elk leerlingprofiel hoort een vaststaand onderwijsaanbod voor alle leerlijnen. Per leerjaar staat vast aan welke doelen gewerkt moet worden. Tevens staat vast welke cito niveaus er behaald moeten worden en welke delen van de lees- en rekenmethodes er beheerst moeten worden. De profielen van de VSO sluiten uiteraard goed aan op de profielen van de SO. Op deze wijze wordt de doorgaande leerlijn duidelijk zichtbaar gemaakt en kan de school de ononderbroken ontwikkeling van haar leerlingen garanderen.

3.2.3. Burgerschapsonderwijs

In schooljaar 2019-2020 wordt een doorgaande leerlijn Burgerschap ontwikkeld.

3.2.4. Ontwikkeling in beeld

De manier waarop wij de ontwikkeling van leerlingen volgen

De school volgt de ontwikkeling van leerlingen door middel van het leerlingvolgsysteem ParnasSys. De leerkracht houdt in ParnasSys bij welke doelen de leerlingen behaald hebben. De Commissie van Begeleiding (CVB) evalueert twee keer per jaar het OPP van elke leerling. Deze evaluaties worden twee keer per jaar met de ouders besproken.

De school kent 3 niveaus van leerlingenzorg:

1. De leerkracht zorgt ervoor dat de leerling die ondersteuning krijgt die hij nodig heeft zich te ontwikkelen.
2. De IB-er en orthopedagoog kijken mee in situaties waarbij de leerkracht ondersteuning vraagt.
3. Er wordt advies gevraagd aan deskundigen van buiten de school als dit nodig is.

Wilt u hiervan meer weten, dan kunt u bij de school de notitie "Zo werken wij" opvragen. Door middel van de drie niveaus van leerlingenzorg geven we elke leerling die ondersteuning die hij nodig heeft om zich te kunnen blijven ontwikkelen.⁴

3.2.5. Onderwijstijd

Op onze school hanteren we de volgende onderwijstijd:

De school levert jaarlijks het vakantierooster en de margedagen in bij het bestuur. Het bestuur en de Medezeggenschapsraad (MR) controleren het vakantierooster en de margedagen. Hiervoor zijn regels opgesteld en de school moet zich houden aan deze regels. Na goedkeuring van het bestuur en de MR worden de schooltijden, de vakantieregeling en de margedagen opgenomen in de schoolgids.

Elke afdeling maakt afspraken over de verdeling van de vakken over de beschikbare uren. De verdeling van de uren over de week zetten we in een lessentabel. We zorgen er natuurlijk voor dat alle vakken aan bod komen. Elk jaar kijken we of de onderwijsresultaten behaald worden. Als het nodig is, veranderen we de lessentabel of passen we de lessen zelf aan.

De school zet zich tot het uiterste in om lesuitval door ziekte van medewerkers te voorkomen. Het is steeds moeilijker om vervangers te vinden. Overal in Nederland is er een groot tekort aan onderwijzend personeel. We vragen medewerkers die parttime werken om een dag extra te komen werken. Gelukkig kunnen we op deze manier vaak de zieke medewerker vervangen door iemand van het eigen personeel. Ook overlegt de school voortdurend met de personeelsafdeling van O2G om nieuwe invallers op de invallijst te krijgen.

3.2.6. Anderstaligen en leerlingen met Taalachterstand

De manier waarop wij omgaan met leerlingen met een andere voertaal dan het Nederlands:

Een gedeelte van de leerlingen heeft een taalachterstand. Bijvoorbeeld als gevolg van NT2-problematiek. (Nederlands tweede taal)

Hoe zorgt de school ervoor om deze achterstand in te lopen?

- In de groep zelf, door bijvoorbeeld na de groepsinstructie het kind met de taalachterstand extra instructie te geven of door een speciale methode of hulpmiddel in te zetten.
- Op groeps- en individueel niveau: Door een gespecialiseerde logopedist / NT2 specialist op gebied van taal en lezen in te schakelen.

⁴ Zie Schoolondersteuningsprofiel in 'Zo werken wij'

- Het invoeren van de methodiek “Met woorden in de weer” (Locatie Paterswoldseweg SO en VSO) In april 2020 volgen alle leerkrachten een 2-daagse scholing.
- In de SO is er met ingang van schooljaar 2019 2020 een pilot gestart waarin er een speciale NT2 klas is. De logopedist verzorgt samen met de leerkracht lessen mondelinge taal. De methodiek van “met woorden in de weer” vormt de basis van de lessen.

3.2.8. Leerling volgsysteem en toetsing

Gedurende het schooljaar worden methode gebonden toetsen afgenomen voor rekenen en taal. Ook is er een CITO toets ronde in januari. De school heeft een toets kalender waarin staat wanneer en hoe we de toetsen afnemen. Op deze manier neemt iedere medewerker de toets op dezelfde manier af. Zo kunnen we resultaten vergelijken.

Alle toets resultaten worden in ParnasSys genoteerd. Ook zijn ze terug te vinden in het OPP.

3.3. Kerndoelen.

Om te kunnen worden toegelaten heeft een leerling een toelaatbaarheidsverklaring (TLV) nodig. Als een leerling een TLV heeft, heeft kan hij worden geplaatst op de W.A. van Lieflandschool. De Commissie Van Begeleiding stelt op basis van verzamelde leerling gegevens binnen 6 weken een start Ontwikkelings Perspectief Plan op en dit wordt door de ouders ondertekend. Uitgangspunt vormen de leerling profielen, t.w. profiel 1, profiel 2, profiel 3, profiel 4 waarop de leerlingen binnen de school worden ingedeeld. Voor elk profiel staat voor elk jaar vast aan welke CED doelen gewerkt moet worden. Tevens staat vast welke cito niveaus er elk jaar behaald moeten worden en welke delen van de lees- en rekenmethodes er beheerst moeten worden.⁵⁶

Het OPP word 2 x per jaar besproken met de ouders.

Jaarlijks wordt in het plangedeelte van het OPP aangegeven welke doelen en welke deeltjes van de methodes beheerst moeten worden.

3.4. Zicht op ontwikkeling en begeleiding

De Commissie van Begeleiding (CVB) komt ongeveer 10 keer per jaar bij elkaar. Er zijn ook overleggen met een kleiner groepje vanuit de CVB. Hierin hebben de orthopedagoog, de verschillende IB-ers en de voorzitter van de CVB zitting. Zij vergaderen 1 keer per week.

Elk jaar plaatst de commissie van begeleiding de leerling in een groep met voor hem het best passende onderwijsaanbod

3.5. Veiligheid

In het schoolveiligheidsplan wordt aangegeven hoe we op onze school de veiligheid waarborgen en het anti-pestbeleid vormgeven:⁷

Het schoolveiligheidsplan bestaat uit een algemeen gedeelte waarin ons bestuur haar visie op veiligheid geeft. Tevens geeft het bestuur richtlijnen waar de scholen zich aan moeten houden.

In het tweede gedeelte geven wij als school aan hoe we de veiligheid op de van Lieflandschool waarborgen. In dit gedeelte noemen we ook een aantal collega's en systemen die bijdragen aan de veiligheid op school.

⁵ website LECSO

⁶ Leerlingprofielen staan op de website van de school

⁷ Zie voor meer informatie SK1-001B SVP Veiligheidsplan

Aandacht functionaris huislijk geweld en kindermishandeling

Binnen de school zijn 2 Intern Begeleiders (IB-ers) geschoold als aandacht functionaris op dit terrein. Daarnaast hebben we op bestuursniveau een bovenschools aandacht functionaris aangesteld. Bij deze collega's kunt u terecht bij (vermoedens van) huiselijk geweld en kindermishandeling.

Verwijsindex risicojongeren

Binnen onze school wordt gewerkt met Zorg voor Jeugd Groningen (ZvJG). In dit digitale systeem kunnen alle instanties die werken met kinderen en jongeren hun zorgen melden.

De school, maar ook politie en justitie kunnen signalen in het systeem afgeven. De gemeentes zorgen ervoor dat alle instellingen, teams en andere betrokkenen gaan samenwerken. De gemeente is er ook verantwoordelijk voor dat de zorg voor een kind of jongere op basis van de informatie uit Zorg voor Jeugd Groningen goed wordt ingevuld en aangestuurd.

De interne vertrouwenspersoon binnen onze school zijn de personen waarbij collega's hun zorgen neer kunnen leggen.

De externe vertrouwenspersoon binnen het Openbaar Onderwijs Groningen is een persoon waarmee je kunt praten als je liever je zorgen bij iemand van buiten de school neerlegt.

Coördinator beleid en aanspreekpunt pesten

De directie van de school kun je benaderen als je klachten of zorgen hebt over pesten binnen de school.

Preventiemedewerker

De preventiemedewerker is geschoold om ervoor te zorgen dat we op een veilige en gezonde manier binnen onze school kunnen werken en leren.

De namen van genoemde medewerkers zijn op te vragen bij de directie.

3.7. Pedagogisch klimaat en didactisch handelen

Pedagogisch Klimaat

Het pedagogische klimaat van onze school wordt gekenmerkt door het hebben van respect voor elkaar in een sfeer van veiligheid en structuur. Dit leidt ertoe dat de leerling vertrouwen heeft/krijgt in zichzelf en de ander. Hij voelt zich competent en kan zo zelfstandig mogelijk handelen. De school heeft een veilig klimaat voor haar leerlingen waarin gestreefd wordt naar succeservaringen en een positief zelfbeeld. De medewerkers leren leerlingen rekening te houden met verschillen tussen mensen, zodat ze zo goed mogelijk kunnen deelnemen aan onze samenleving. De respectvolle omgang met anderen staat centraal in het dagelijks handelen en we stellen hier hoge eisen aan. De leerlingen krijgen de kans om te presteren naar vermogen en om hun talenten te ontwikkelen. Zij worden gezien als zelfstandig en verantwoordelijk voor hun eigen rol en inbreng in de groep. Op de W.A. van Lieflandschool worden leerlingen uitgedaagd om hun eigen mening te geven en het onderwijs moet zinvol en betekenisvol zijn; niet alleen door de leerlingen te vertellen waarom ze iets moeten leren, maar juist ook door het de leerlingen zelf te laten ervaren. Daar waar mogelijk beslissen leerlingen ook actief mee. In het aanbod van burgerschap en het vak sociaal emotionele vorming staat het aanleren van vaardigheden voor een respectvolle omgang met elkaar centraal.

Didactisch handelen

De leerkracht heeft een belangrijke en actieve rol om te komen tot ontwikkelingsgericht en opbrengstgericht leren. Leerlingen zijn niet allemaal even ver in hun ontwikkeling. De verschillen in ontwikkeling vormen voor ons de basis van het onderwijsaanbod. De leerkracht gaat niet uit van de "gemiddelde" zml leerling. Hij/zij is in staat om om te gaan met verschillen en lessen aan te passen aan deze verschillen.

Daarnaast is het belangrijk dat leerlingen met name in het zml onderwijs het nut en de zin zien van hun leren en handelen

Wij willen leerlingen in staat stellen om succesvolle leerlingen te worden. Succesvolle leerlingen zijn leerlingen die begrijpen dat leren meer is dan iets uit je hoofd leren. Ze zoeken zelf naar relaties tussen verschillende soorten kennis en betrekken nieuwe leerstof bij datgene wat ze al wisten. Zo worden ze

zoveel als mogelijk eigenaar van hun eigen leerproces.

Ze kijken naar de leertaak en kiezen waar mogelijk zelf een bij de taak passende leerstrategie om de leerstof te verwerken. Een samenvatting maken, voorbeelden zoeken, inprenten, zelf een stappenplan ontwerpen voor een praktische taak zijn hiervan voorbeelden.

De leerlingen leren hun emoties bij het leren onder controle houden. Ze genieten van behaalde successen en laten zich niet ontmoedigen als het even niet lukt.

Succesvolle leerlingen vragen zich zelf al af *wat* ze willen bereiken en *hoe* ze dat doel het beste kunnen bereiken.

Wij weten echter als geen ander dat dit voor onze leerlingen moeilijk te behalen vaardigheden zijn.

Desalniettemin is ons streven hier wel op gericht. Dit helpt ons ook om niet in de valkuil te vallen waarin de ambities voor onze leerlingen op voorhand al naar beneden worden gesteld en gewerkt wordt met lage verwachtingen. Wij gaan uit van hoge verwachtingen en werken voor hoge opbrengsten.

Leerlingen leren het meest van andere leerlingen die taken of oplossingsstrategieën beheersen die op een iets hoger niveau liggen dan hun eigen beheersingsniveau. Daarom passen wij veel verschillende werkvormen toe in ons onderwijs.

4. Personeelsbeleid

4.1. Inleiding

Ons bestuur voert een eigen personeelsbeleid. Uiteraard wordt dit op elke school uitgevoerd en daar waar nodig aangepast. Bijvoorbeeld het werkverdelingsbeleid, waarbij alle taken onder het personeel verdeeld worden.

4.1.2. Taakbeleid

Taakbeleid is erop gericht om te komen tot een evenwichtige verdeling van de werkzaamheden en de werkdruk van in dit geval het onderwijzend personeel. Door middel van afspraken over de verdeling van taken willen we komen tot een zo goed mogelijke en evenwichtige verdeling van de werkzaamheden. Hierbij houdt de directie zoveel mogelijk rekening met de wensen en mogelijkheden van de medewerkers. Door middel van gesprekken wordt duidelijk hoe docenten hun taken uitvoeren, welke scholing de medewerker en de leidinggevende zien en welke resultaten worden afgesproken en behaald. Ook wordt er goed gekeken naar werkdruk.

4.1.3. Formatie

Ieder jaar maakt de directeur een formatieplan (hoeveel personeel kan er ingezet worden en waar) en legt dat ter goedkeuring aan het bestuur en ter instemming aan de MR voor.

4.1.4. Scholing

Scholing wordt aangeboden op basis van de ambities die de school heeft verwoord in de kwaliteitscyclus. Daar waar mogelijk wordt zoveel mogelijk scholing gecombineerd tussen de scholen van het SOi.

Schooljaar 2019 - 2020	Doel
Workshops drama en beeldende kunst van kunstvakdocenten	Leerkrachten stimuleren en scholen in het aanbod van cultuuronderwijs. ICC-er stuurt dit aan en bewaakt aanbod
Gebaren cursus: totale communicatie door logopedisten	Verbeteren van de communicatieve mogelijkheden van de leerlingen. Scholing van medewerkers in het gebruik van gebaren. Indien nodig (nieuwe collega's en als opfrisser) de komende jaren.
Activerende didactiek	3 workshops over activerende didactiek. Rick Pastoor over managen van werkdruk. Het ontwikkelen van een actieve leerhouding bij de leerlingen, waarbij het nemen van initiatieven van leerlingen en het reflecteren op de eigen werkzaamheden voorop staan. Eigenaarschap van leerlingen met betrekking tot hun leerproces wordt hierdoor vergroot. Leerlingen krijgen inzicht in hun eigen talenten en kunnen hierover rapporteren in hun eigen portfolio: "Bordfolio" Speerpunt bij bespreking flitsbezoeken en VHM. Er is een directe koppeling tussen zelfstandigheid van leerlingen en visualisering van taken en gedrag.
Muziek , methode 1,2,3 zing	Verbeteren van het aanbod van muziekonderwijs. Methode wordt verder geïmplementeerd.
"Met woorden in de weer"	Doel: Komen tot een bewezen effectief aanbod van (mondeline) taal voor elke leerling, inclusief de NT2 leerlingen. Locatie Paterswoldseweg: Er komt een teamscholing voor medewerkers met leerlinggebonden taken: "Met woorden in de weer" Dit vormt de basis voor een systematische aanpak van het mondelinge taalonderwijs.
Prowise:	Elke leerkracht is geschoold in het werken met Prowise.
SEO scholing	Opfrisworkshop: Leerkrachten maken een overzicht van sociaal emotionele niveaus van hun eigen groep
Teach methode voor leerlingen met ASS	Verbeteren taak- werkhouding

en/of laag niveau	
Netwerken van orthopedagogen	Intervisie momenten met tal van scholingsonderwerpen
Netwerk logopedisten	Intervisie momenten met tal van scholingsonderwerpen.
Netwerk fysiotherapeuten	Scholing voor het gebruik van een testinstrument voor schrijfontwikkeling. Scholing gebruik aangepast meubilair voor medewerkers met als doel duurzaamheid en loopbaanbestendiging
SOI netwerk IB, ortho en directie	Implementatie nieuwe OPP
Netwerk jonge kind	Bijscholingen op het gebied van het jonge kind.
Digitale geletterdheid: SOI werkgroep	Toewerken naar een vaste plek van Digitale Geletterdheid in het onderwijsaanbod, als integraal én vanzelfsprekend onderdeel van het hele onderwijs. We willen ICT in zoveel mogelijk andere vakken toepassen.
Werkgroepen	Alle medewerkers hebben zitting in 1 of meerdere werkgroepen. Nav de bijeenkomsten van de werkgroepen worden – waar nodig – extra scholingsmomenten ingelast

De directie zorgt ervoor dat het scholingsaanbod door het team afgenomen wordt. In het scholingsaanbod is sprake van studie- en scholingsdagen voor het team. Het scholingsaanbod bestaat uit cursussen gericht op verbetering van het onderwijs.

4.1.5. Begeleiding nieuwe leerkrachten

Alle afspraken, werkwijzen en protocollen zijn in korte documenten opgenomen in het nieuwe kwaliteitssysteem van de scholen van het SOI. Op deze manier wordt het voor nieuwe medewerkers eenvoudiger om zicht te krijgen op alle afspraken binnen de school. Er komt een handleiding voor nieuwe medewerkers om kennis te nemen van de belangrijkste processen en afspraken binnen de school. De IB-ers en/of de leidinggevende plannen extra tijd in om nieuwe medewerkers te begeleiden.

4.1.6. Gesprekkencyclus:

De gesprekkencyclus bestaat uit drie verschillende onderdelen. In het startgesprek wordt afgesproken aan welke doelen de medewerker de komende twee jaar gaat werken. In het vervolgesprek kijken directie en medewerker of de doelen behaald worden en of er bijvoorbeeld behoefte is aan ondersteuning. Het laatste gesprek wordt een beoordeling. De basis voor de gesprekken zijn de landelijk vastgestelde competenties voor leerkrachten en assistenten.

Door middel van een tevredenheidsonderzoek bij de medewerkers en bij de leerlingen kan de directie kennis nemen van zaken die goed, maar ook zeker van zaken die verbeterd kunnen worden. De school stelt hierna indien nodig- het beleid bij.

5. Kwaliteitszorg

5.1. Inleiding

Sinds schooljaar 2018-2019 is een coördinator Onderwijs en Kwaliteit aangesteld voor de 4 SOi scholen. In dat schooljaar is een eerste meting gedaan. Aan de hand daarvan zijn nieuwe doelen en ambities opgesteld. Door voortdurend te meten en deze resultaten te bespreken met de medewerkers, willen we de kwaliteit van ons onderwijs verbeteren. We stellen hierbij heldere doelen, voeren ze uit, evalueren of we de doelen halen en stellen daar waar nodig de doelen bij. Op deze wijze ontwikkelt zich een professionele kwaliteitscultuur waarbij we nauw willen samenwerken met alle scholen binnen het SOi.

5.2.2. Resultaten van onderzoek

Aan de hand van de jaarlijkse onderzoeken kunnen we stellen dat de school goede opbrengsten behaald op het gebied van rekenen en taal, sociaal emotionele vorming en leren leren. Maar ook op het gebied van een veilig leerklimaat voor leerlingen en medewerkers. De ouders zijn over het algemeen tevreden over het onderwijs, de communicatie en de sfeer op school. Mocht u meer informatie willen over de resultaten dan verwijzen we u naar de uitgebreide versie van het schoolplan, op te vragen bij de directie.

5.4. Hoe we ons verantwoorden over de onderwijskwaliteit

Waarover, wanneer en hoe voeren we de dialoog voeren met medewerkers, ouders en andere belanghebbenden in onze omgeving:

Over de bereikte onderwijsresultaten leggen wij half jaarlijks verantwoording af aan de College van Bestuur (Q-gesprekken), aan de MR, aan de ouders en aan elkaar als team. De Inspectie wordt op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen door het aanleveren van gegevens in internet schooldossier. De directie overlegt 5 a 6 keer per jaar met de Medezeggenschapsraad en betreft leerlingen zoveel als mogelijk bij het beleid. (leerlingenraad afdeling Radiumstraat)

5.5. Met wie we samenwerken

Ouders:

Ouders worden 2 x per jaar uitgenodigd om het OPP te bespreken Er zijn ouder informatie avonden, en ouders worden betrokken bij de projecten. Er zijn nieuwsbrieven van de schoolleiding en vanuit de klassen. Er is een schoolapp waar de school berichten aan ouders kan sturen. Beide afdelingen hebben een website.

Ketenpartners:

De school werkt samen en heeft regelmatig contact met vele ketenpartners zoals Accare, Jeugdzorg, Gemeentes, Samenwerkingsverbanden, Bedrijven en Buurthuizen. Bij kunst en cultuuronderwijs wordt samengewerkt met diverse culturele instellingen.